

2. DAN: ALBEROBELLO–CASTELLANA GROTTE – EGNAZIA–FASANO–ALBEROBELLO (75–85 km)

Iz Alberobella se po stranskih poteh odpeljemo do Puttignana, kjer si bomo v starem mestnem jedru ogledali cerkev sv. Petra apostola, se zapeljali do znamenitih jam pri Castellani Grotte, zanimivega kraškega podzemlja s številnimi dvoranami, kapniki in drugimi kraškimi pojavi, ki se ga, v dolžini kakšnega kilometra, ogledamo v slabi uri. V bližnji Castellani Grotte si gledamo staro mestno jedro s cerkvijo sv. Leona Velikega, nato pa s kolesarjenjem nadaljujemo po precej pusti pokrajini, pretežno zasajene s stoletnimi oljkami. Pri Impalati se na hitro spustimo proti morju in se zaustavimo ostalinah iz starega naselja Mesapijcev – Egnazia. Po krajšem ogledu se zapeljemo še do morja in si pripravimo daljši odmor, ki ga bodo nekateri izkoristili tudi za kosilo v bližnjem turističnem naselju Savelletri. V zgodnjem popoldnevu se najprej počasi dvigujemo proti Fasano (pred tem si ogledamo (ali pa tudi ne) še malo svetišče Seppannibale), nato pa po precej strmeh klancu, mimo živalskega vrta (foto safarija – živali se prosto gibljejo), nazaj na planoto. Proti Alberobellu kolesarimo ob Pirrovem kanalu. Prihod v poznih popoldanskih urah. Pred večerjo bo čas za ogled znamenitih trulijev (trullo) in pomembnejših cerkev. Večerja in prenočevanje v Alberobello.

PUTTIGNANO

Puttignano (Putignàane po barijsko), naselje in občina (375 m n.m., 27.000 preb., 99.11 km², pokrajina Bari), poznano po antičnem karnevalu in kraških jamah. Arheološke najdbe (vaze, kovanci, orožje) nakazujejo, da se tu naselijo že Pevketi (Ilirsko pleme, ki se v južni Italiji naseli okoli leta 700 pr. n. št. (možno je tudi, da so se skupaj z Davni in Mesapi priselili že v XI. stol. pr. n. št.)), zagotovo pa je tu že naselbina v obdobju Velike Grčije (Magna Graecia). Po IV. stol. pr. n. št. postopoma postane rimska občina (municipij).

Danes si velja ogledati predvsem popolnoma okroglo staro mestno jedro s župno cerkvijo (chiesa madre) sv. Petra apostola na Trgu plebiscita zgajena v stilu apulijske romanike (1085). Cerkev je bila samostojna in je bila neposredno (posredno tudi preko reda Malteških vitezov) podrejena papežu v Rimu. Vhod v cerkev je lesen, lepo rezbarjen (raslinski motivi), rozeta, prav tako lepo rezbarjna, pa je iz XV. stol.

Zvonik je iz leta 1615. V notranjosti je ena sama ladja z mogočnim, dvonadstropnim oltarjem. Zanimive so tudi jaslice, vklesane v skalo. Ne daleč je še nekaj desetih zanimivih cerkev – sv. Filipa, sv. Marije grške, sv. Marije iz Konstantinopla, sv. Kozme in Damijana, sv. Blaža ...). Morda se zaustavimo še na jutranjem kapučinu z rogljičem.

GROTTE DI CASTELLANA IN CASTELLANA GROTTE

V kraški planoti (330 m n.m.), kjer prevladuje predvsem apnenec (pretežno kalcijev karbonat), se jame pri Castellani oblikujejo pred 90–100 milijoni let. Vhod v jamo predstavlja ogromno, šestdeset metrov globoko brezno, imenovano La Grave, kar v lokalnem narečju pomeni velik prepad (tudi soteska). Od tu se pride v Belo jamo, kjer se pred nami nenadoma pojavijo stalaktiti in stalagmiti. Od tu se lahko odpravimo po različno dolgih poteh (1–3 km) in si ogledamo Črno jamo (imenovana tudi Kapitolska volkulja), Jamo spomenikov, Nogavico, Sovino jamo, Kačji in Rdeči hodnik, Prepadno jamo, Puščavski hodnik ali Veliki kanjon, jamo Stolp v Pisi in na koncu če podzemno jezero.

Podzemni svet začno raziskovati že konec XVIII. stol., ampak se zaustavijo že po nekaj korakih po spustu v brezno. Celotno podzemlje razišče speleolog Franco Anelli šele leta 1938, po njem pa leta 2000 poimenujejo tudi jamarski muzej (projektiral arhitekt Pietro Favia (1895–1972) leta 1952.

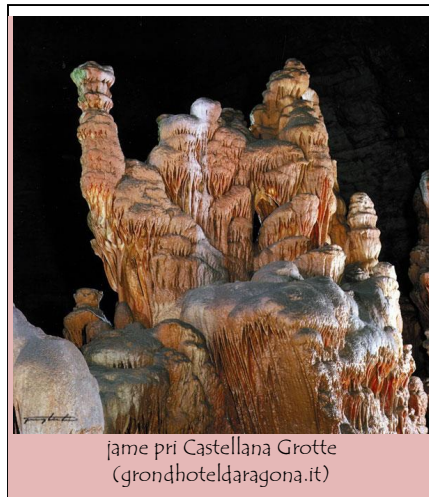

V jami odkrijejo številne (endemične) vrste živali, značilne za kraški podzemni svet – rakci, psevdoškorpijoni, hrošči, še posebej razširjeni pa so neke vrste jamske kobilice in netopirji.

Po ogledu jam se zapeljemo v staro mestno jedro bližnje Castellane Grotte, Casteddóne po barijsko, mesta in občine z 20.000 prebivalci. Prvič je kot Castellano omenjeno v X. stol. in je dolgo podložno samostanu sv. Benedikta v Conversanu. Za ogled je zanimivo staro mestno jedro (razvijati se začne v XVI. stol. – značilne so dolge in vzporedne ulice), bogato s palačami iz XVII. in XVIII. stol., cerkev sv. Leona Velikega, cerkev sv. Roze, "umetnostna galerija" v cerkvi sv. Marije del Fato nella chiesa di Santa Maria del Suffragio ter številna vrata (Porta Gabella (1792), ime dobi po pšenici, ki jo vozijo skozi vrata, Porta Grande z obrambnim stolpom, Porta Nuova, Porta delle Olive (1700) in Porta Pèntimi (1700)) in obrambnih stolpov (Torre Nuova ali Castello (cilindrična utrdba iz XV. stol.) v srednjeveškem obzidju.

jame pri Castellana Grotte (grottedicastellana.it)

jame pri Castellana Grotte (grondhoteldaragona.it)

Castellana Grotte – cerkev sv. Leona (fotografiaitalia.it)

Castellana Grotte – svetišče sv. Marije iz Vetrana (doniaieto.it)

Cerkev sv. Leona Velikega zgradijo leta 1383 na starejši romanski cerkvi, ki ji je bil prizidan obrambni stolp in kasneje predelan v zvonik. Na pročju sta dva kipa, sv. Leon Veliki in sv. Janez Krstnik. Notranjost je podeljena v tri ladje, zanimivih pa je nekaj poznogotskih fresk, kipi (Aurelio Persio (1518-1593)), nekaj slik (Andrea Miglionico, Vincenzo Fato (1705-1788)), kapela Sv. zakramenta in mogočne orgle.

Mesto zapustimo mimo svetišča – cerkve in samostana sv. Marije iz Vetrana

(majhna cerkev je tu stala že v XII.stol. – slika te cerkve hrani bližnja cerkev v skali), zgrajene leta 1691 v zahvalo Mariji, ji je deželo rešila grozovita kuga leta 1690, še prej pa morda pokusimo kozarček rdečega vina Castellana D.O.C. Kugo so sem zanesli iz pristanišča Monopoli, verjetno zaradi okuženega tovora, in se, zaradi slabih higienskih razmer, hitro razširi po širšem območju. V noči med 11. in 12. januarjem 1691 dva duhovnika, Joseph Gaetano Lanera in Josaphat Pinto, celo noč neprekinjeno molita, da bi pregnala kugo in skupaj s svetnico prideta do rešitve – maziljenje bolnikov z oljem goreče svetilke.

Egnazia, pogled iz zraka (parolediburro)

ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE EGNAZIA

(Gnatia, Egnatia; grško Ignatia, Egnatia) starodavno naselje Mesapov, ki naj bi po smrti kralja Minosa prišli s Krete in zasedli peto italijanskega škornja. Na tem območju, ob kraški udornici (depresiji) imenovani La soglia messapica (Mesapski prag), ki

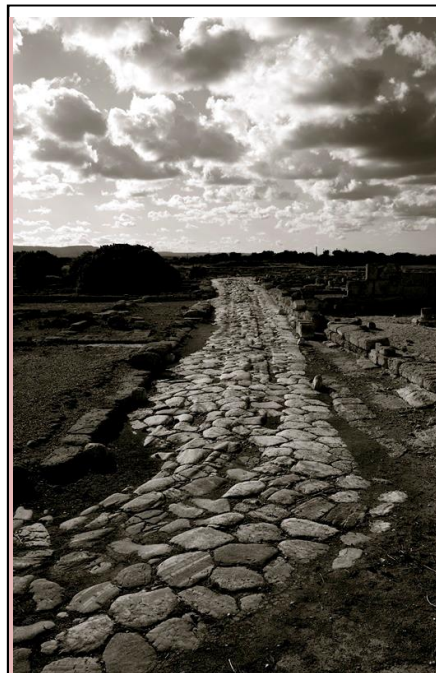

teče vse do Taranta ob Jonskem morju, se naseljujejo že v bronzi dobi (XV. stol. pr. št.), v XI. stol. pr. n. št. sem priderejo Iapigi, Mesapi, ki jih III. stol. pr. n. št. podjarmijo Rimljani, pa v VIII. stol. pr. n. št. Pod Rimljani se razvijo pomorska trgovina, saj Egna-zia leži ob morju na koncu Trajanove konzulane ceste (Via Traiana).

Iz bronaste dobe si lahko ogledamo ostanek akropole, iz železne dobe ostanki obrambnega sistema, prebivališč in grobnic, iz helenškega (predrimskega) svetišča in grobnice, največ sledi pa pustijo Rimljani – trg (foro), Trajanova cesta, amfiteater, bazilika, netlakovane ceste, grobnic ipd. Precej ostalin je tudi mlajših, iz zgodnjekrščanskega obdobja – krstilnica, zgodnjekrščanska bazilika, škofovska bazilika in krstilnica. Vsekakor vedno ogleda. V bližini je tudi muzej

Egnazia, nekropole (Gianni Pofi)

Egnazia, Via Traiana (Steve Jay)

FASANO

(Fasciòne po fazansko), občina z 39.431 preb., imenovano tudi mesto olja. Fasano je izpeljanka besede Faso, debel bel divji golob (je tudi v mestnem grbu), ki se je napajal v močvirju (t.i. fogge) in odprtih vodnjakih v okolici. Pvo naselje zgradijo leta 1088 ljudje, ki zapustijo bližnjo Egnazio, ki po padcu Zahodnega rimskega cesarstva (476) močno izgubi na svojem pomenu in je na koncu povsem opuščena. Od XIV. stol. je Fasano v fevdu Reda malteških vitezov. Leta 1678 premagajo Turške pirate (se pripoveduje, da se je na nebu pojavila Marija in v boju vodila domačine). V spomin na ta dan se, ob slavljenju zaščitnikov sv. Janeza Krstnika in sv. Marije iz Pozza Faceto, (pri kopanju vodnjaka v bližini (danes Pozzo Faceto) čudežno odkrijejo Marijino podobo, narisano na kamnu) pripravi še obnovitev tega zgodovinskega dogodka (La Scamiciata).

Fasano, torrione delle Fogge (Orubino)

V mestu je na desetnine zanimivih cerkev, med njimi so poznorenesančna župna cerkev sv. Janeza Krstnika (zgrajena nad starim malim svetiščem (tempietto), 1330) z baročnim zvonikom, poznobaročna cerkev duš v vicah (zgradi bratovščina Pio Monte del Purgatorio leta 1696), večja baročna cerkev in samostan sv. Antona opata (XVII. stol. posvečena 1753), v bližnji Selvi di Fasano si lahko ogledamo celo minaret (1918).

Zanimive so ozke ulice s pobeljenimi hišami v starem mestnem jedru – v narečju imenovane U'mbracchie (senca) –, ki zagotavljajo hlad pretežni del dneva (npr via del Forno). Ogledati si velja bel Trg Ciaia s palačo Bali (sedež občine), Slavolok Bali, stolp Fogge (edini ostnec srednjeveškega obzidja iz XVII. stol.)

Ko zapustimo Fasano, kolesarimo tudi mimo živaldkega vrta – safrija. Če bo čas, se bomo zapeljli med divjimi in eksotičnimi živalmi, endar ne s kolesom.

Fasano, via del Forno (Orubino)